

[A. Lyngø.]

siger, at det ikke betaler sig at anvende fiskerkuttere til torskefiskeri.

Deroppe siger man, at grønlænderne og de indvandrede danske har stor fordel af skattefriheden og gratis lægehjælp og tandlægehjælp. På den anden side køber de grønlandske fiskere produktionsmateriel, som kun lige så høje fiskepriser som i andre lande kan lovere. Indhandlingsprisen er betydeligt lavere end den, der opnås af andre danske fiskere, bl. a. på grund af distributionsudgifterne. Priserne på brændselolie, benzin og salt og hermed driftsudgifterne er højere for de grønlandske fiskere. Endelig er reparations- og vedligeholdelsesudgifterne betydeligt højere end tilsvarende takster i Danmark.

Derfor må man hævde, at skal der banes vej for mere moderne fiskeri, herunder søgående fiskeri, der alene kan forøge produktionen for alvor, eventuelt med deltagelse af indvandrede danske statsborgere, således som landets placering for fiskeriet synes at betinge, må priserne hæves. Man må også hævde, at hvis dette kan gennemføres, kan de grønlandske fiskere temmelig snart omstille fiskeriet til søgående fiskeri, i hvert fald på de store fiskebanker, der jo ligger lige uden for kysten og er mere fiskerige end fjordene. Grønlænderne har jo mange gange bevist, at de er i stand til at drive søgående fangst i Davisstrædet med langt mindre fartøjer.

Det prekære og afgørende spørgsmål er imidlertid, hvem der skal betale udgifterne, når priserne skal hæves, således at de i hvert fald kommer på højde med de priser, der opnås i Færingehavn. Vi ved, at det er meget vanskeligt at gøre det lille, primitivt drevne grønlandske fiskeri rentabelt. Hvis man lod verdensmarkedspriserne bestemme alene, har vi allerede nået maksimalpriser. At rationalisere hele fiskeriet for derved at mindske udgifterne er der endnu ikke forudsætninger for.

Kan man ikke tænke sig at lade de amerikanske militære baser i Grønland betale afgift til fordel for det grønlandske erhvervsliv? En sådan afgift med det formål at hæve indhandlingspriserne for fiskeri og fåreavl og bygge fiskerihavne kan gøre stor gavn på det nuværende vanskelige opbygningsstadium. Tanken er ikke urimelig for mig. Det

er kun naturligt, at husejeren forlanger husleje, selv om lejen delvis betales også i ejerens egen interesse; for det er jo ham, der har bygget det kostbare hus og skal vedligeholde det. Det er mig bevidst, at jeg her befinder mig på det storpolitiske område, hvor jeg absolut ikke er stedkendt, men vi må alle lægge hovederne i blød for at finde ud af, hvad der kan gøres for at gøre Grønland til en mindre byrde for danske skatteydere.

En opbygning af erhvervene er en livsbetingelse for Grønland, så meget mere som det grønlandske erhvervsliv, der tidligere har bekostet hele Grønlands økonomi, yder et alt for ringe bidrag. Vi må gøre alt for at gøre Grønland mere økonomisk bærekraftigt. Ingen kan garantere, om Danmark fortsat vil have evne og vilje til at ofre så mange millioner kroner årligt på Grønlands opbygning. Man har ofte en fornemmelse af, at skatteyderne knurrer, og at det ulmer under overfladen, når der offentligt spørges: hvorfor skal Danmark blive ved med at øse så mange millioner kroner ud til Grønland og Færøerne uden at få noget til gengæld? Det er heller ikke heldigt og beforder ikke en rank ryg hos den opvoksende ungdom at vokse op under fornemmelsen af at stå i alt for stor gæld til andre.

Forskellige forslag vedrørende fåreåvlen er atter i år fremsat under landsrådsmødet til velvillig overvejelse i ministeriet. De store økonomiske vanskeligheder for at starte en bedrift drøftedes, og det blev hævdet, at Grønlandskommissionens planer om at udlåne traktorer til at skabe marker til fåreholderne kun langsomt realiseres. Bestanden af får forøges atter, og der er ca. 15 000 slagtedyr i år. Men tilgangen til erhvervet er desværre stadig yderst minimal, og den egentlige årsag er efter min mening stadig de små indhandlingspriser. Nu er priserne ganske vist steget lidt, indtil 1 kr. 20 øre pr. kg levende vægt, således at et lam koster 35-40 kr., men det er endnu for lidt til at tiltrække ungdommen. Nogle fåreholdere, der har mange hundrede får, har ganske vist betragtelige indtægter, men gennemsnitsindtægten for de 225 fåreholdere i Julianehåbdistriktet er endnu minimal. Priserne er således langt under priserne på Færøerne og i det øvrige Danmark trods omtrent samme leveomkostninger og højere